

Berga-Länna Älg- och kronhjortsskötselområde
Stocken@berga.se

Beslut om fastställande av älgskötselplan

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att fastställa bifogat älgskötselplan för Berga-Länna älg- och kronhjortsskötselområde, 04-13-05-002-Ä, att gälla till och med utgången av jaktåret 2024.

Beskrivning av ärendet

Berga-Länna älg- och kronhjortsskötselområde har inkommit med ansökan om fastställande av älgskötselplan för perioden 2022 – 2024. Skötselplanen är framtagen efter samråd med berörda fastighetsägare och jakträttsinnehavare. Älgförvaltningsgrupp 2 har tillstyrkt skötselplanen.

Motivering till beslutet

För ett älgskötselområde ska det finnas en skötselplan. Älgskötselplanen ska bidra till en adaptiv förvaltning och till att nå älgförvaltningsplanens mål. En älgskötselplan ska vara framtagen efter samråd med älgförvaltningsgruppen och sedan fastställas av länsstyrelsen. För att fastställas ska planen alltid minst innehålla de kriterier som ställs i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2011:7).

En älgskötselplan omfattar en period om tre år om inte länsstyrelsen beslutar annat.

Länsstyrelsen bedömer att älgskötselplanen är framtagen i enlighet med Naturvårdsverkets krav. Planen kan därmed godkännas.

Bestämmelser som beslutet grundas på

3 § jaktförordningen (1987:905).

27 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort (NSF 2011:7).

Information

Företrädare för älgskötselområdet ska minst en gång om året göra en uppföljning av älgskötselplanen och vid behov vidta åtgärder och föreslå ändringar för länsstyrelsens fastställande. I god tid innan treårsperioden passerat ska en ny plan ha tagits fram. Om förvaltningsgruppen framför synpunkter på planens inriktning eller dess efterlevnad kan det bli nödvändigt med revidering. Vidare gäller att om det under planperioden visar sig att förändringar är nödvändiga för att nå målen, så ska planen revideras och ansökan om detta ska skickas till länsstyrelsen. Om skötselområdets areal förändras med mer än 10 % bör en ny skötselplan utarbetas. Länsstyrelsen påminner om att innebörden av detta beslut ska av skötselområdet meddelas de fastighetsägare och jakträttshavare som berörs av beslutet.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

Beslutande

Beslutet har fattats av vilthandläggare Jan-Erik Dalmo.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

Älgförvaltningsgrupp 2

Bilagor

1. Överklagandehänvisning Naturvårdsverket
2. Älgskötselplan

Ni kan överklaga beslutet hos Naturvårdsverket

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos Naturvårdsverket.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Södermanlands län antingen via e-post; sodermanland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Södermanlands län, 611 86 Nyköping.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det Naturvårdsverket som beslutar om tiden kan förlängas.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, sodermanland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 40 00. Ange diarienummer 2893-2022.

Namn på älgskötselområdet

BERGA-LÄNNA ÄLGSKÖTSELOMRÅDE

Typ av plan

- Älgskötselplan (nytt älgskötselområde/ny period)
- Reviderad älgskötselplan (inom pågående period)
- Reviderad avskjutningsplan (inom pågående period)

Diarieföring av älgskötselplanen

Nytt ärende (planen har inte lämnats tidigare)

Till befintligt ärende. Diarie nr:

Version (datum)

22-04-04

Länsstyrelsens reg.nummer

04-13-05-002

Älgskötselplan för perioden

2022	till och med	2024
------	--------------	------

Reviderad datum

Revidering orsak

Beslutad av Länsstyrelsen

Ansökt areal (nytt/ändrat område)

Total areal ÄSO (ha)

11 713

Areal åkermark i ha

2 500

(Arealen används inte i beräkningar, beräkninga baseras på total areal)

Registrerande län

Länsstyrelsen Södermanland

FO nummer

ÄFO namn

ÄFO 2

Fastställd av länsstyrelsen den

Länsstyrelsens noteringar och villkor för beslut om fastställande av planen:

1. MÅLSÄTTNINGAR

1.1 Mål för älgstammens utveckling inom älgskötselområdet

Kvantitativ målsättning för treårsperioden

Antal de kommande 3 åren	Öka	Oförändrad	Minska
Älgstammen ska	☐	☒	☐

Med hänsyn till:

Kvantitativ målsättning för treårsperioden (3-års medelvärden)

före jakt

	antal	antal/1000 ha	%
Tjur	30	0,0	
Ko	40	0,0	
Kalv	20	0,0	
Totalt	90		

Mål för vinterstam	2024
Vinterstam älg/ 1000 ha	6.5

efter jakt

Kvalitativ målsättning för treårsperioden (3-års medelvärden)

Andel tjur av vuxna:	35 %	i älgobs
Antal kalvar per hondjur:	0.5	uttryckt som ett decimaltal enligt älgobs
Målsättning kalvandel i avskjutning:	50 %	av totala avskjutningen
Slaktvikter kalv (kg)	60	i medelvikt för alla vägda kalvar från jaktstart

Redogörelse av inventeringsunderlag för beräkning av älgstammens sammansättning i området.

Helikopter inventering feb 2021 + jan 2019

1.2 Övergripande målsättningar för skogens utveckling inom ÄLGFÖRVALTNINGSOMRÅDET

Tallar	Maximal årsskada (vinterskada + sommarskada)	5	Ange i %
Granar	Maximal årsskada (vinterskada + sommarskada)	1	Ange i %
Öllor	ANDEL oskadade av klövvilt vid 5 m	85	Ange i %
Tallar	ANTAL oskadade av klövvilt vid 5 m		Ange i stammar/hektar

2. NULÄGESBESKRIVNINGAR

2.1 Uppgifter om älgstammen inom älgskötselområdet

Uppgifter om älgstammen och redovisning av inventeringar enligt föreslagna kvalitetssäkrade metoder.

2.1.1 Den totala avskjutningen inom ÄSO på årsbasis

Bör avse de senaste tre årens avskjutning.

År	2019	2020	2021
Tjur	4	0	3
Hondjur	1	0	3
Kalv	7	0	6
Totalt	12		12
Totalt per 1000 ha	0,9		1,0
Areal (ha för respektive år)	12 845	11 714	11 714

Sammanställning av avskjutningen de senaste tre åren för uppföljning av kvalitetsmålen.

År	2019	2020	2021
Tjurandel avskj. (tjur/vuxna)	80%		50%
Kalvandel avskj. (kalv/totalt)	58%		50%

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.2 Älgobservationer (älgobs)

Minst de senaste fyra årens älgobs jämförs för att trenden i älgpopulationen ska kunna följas.

År	2018	2019	2020	2021	Medel
Antal obstimmar	646	160	301	78	296
Observationer per mantimme	0,034	0,038	0,083	0,051	0,052
Antal kalvar per hondjur	0,188	0,333	0,353	1,000	0,47
Andel tjur av vuxna	15,8%	40,0%	10,5%	0,0%	17%

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.3 Spillningsinventering

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antal provytor						
Antal dagar i inventeringsperiod						
Antal funna spillningshögar						
Spillningshögar per älg och dygn						
Antal högar per ruta (täthetsindex)						
Vinterstam i antal/1000 ha (max)						
Vinterstam i antal/1000 ha (min)						
Vinterstam i antal/1000 ha (medel)						
Vinterstam i antal/1000 ha (medel)						

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2. NULÄGESBESKRIVNINGAR forts.

2.1.4 Kalvvikter - vikt utan huvud, hud, skankar och inälvor före skottrensning

Medelslaktvikten för samtliga fällda och vägda älgkalvar inom ÄSO från de senaste tre åren.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antal vägda kalvar	0	7	1	0	0 <i>4</i>
Slaktvikt kg septemberjakt (vägda)	0	0	0	0	0
Slaktvikt kg oktoberjakt (vägda)	0	54	55	0	0
Slaktvikt kg medel (vägda)	0	54	55	0	0 <i>57</i>

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.5 Vuxna vikter - vikt utan huvud, hud, skankar och inälvor före skottrensning

Medelslaktvikten för samtliga fällda och vägda vuxna älgar inom äso från de senaste tre åren.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antal vägda kor	1	1	2	0	0 <i>2</i>
Slaktvikt kg (vägda) kor	130	120	129	0	0 <i>144</i>
Antal vägda tjurar	0	3	2	0	0 <i>2</i>
Slaktvikt kg (vägda) tjurar	0	145	146	0	0 <i>150</i>

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.6 Medelålder

Medelålder för samtliga fällda och tandsnittade vuxna älgar inom äso från de senaste tre åren.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antal åldersbestämda kor					<i>2</i>
Medelålder år (tandsnitt) kor	2	0	0	3	0 <i>4</i>
Antal åldersbestämda tjurar					<i>2</i>
Medelålder år (tandsnitt) tjurar	2	0	5	3	0 <i>3</i>

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.7 Reproduktion

Antal utstöta ägg per hondjur från livmoderundersökningar inom äso från de senaste tre åren.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antal analyserade kor					
Ägg per hondjur (livmoderanalys)	0.0	0.0	0.0	0	0

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.8 Flyginventering

ingenjunkt

År	2019	2021
Tjur	<i>24</i>	<i>28</i>
Ko	<i>28</i>	<i>40</i>
Kalv	<i>13</i>	<i>20</i>
Totalt	<i>65</i>	<i>88</i>

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.9 Bedömning av den nuvarande älgstammen inom älgskötselområdet

Antal de senaste 3 åren	Ökat	Oförändrad	Minskat
Älgstammen har	☐	☒	☐

År	2017	2018	2019	2020	2021
Vinterstam, älg/1000 ha	6,5	6,5	6,5	7,5	6,5

Beräknad sammansättning andel vid periodens start

	Antal älgar	Beräknad fördelning	Antal älgar/1000 ha	% tjur av vuxna
Tjur	24			
Ko/kviga	30			
Kalv	13			
Summa	67			

Redogörelse av inventeringsunderlag för beräkning av älgstammens sammansättning i området.

Kvalitet de senaste 3 åren	Minskat	Oförändrad	Ökat
Tjurandelen	☐	☒	☐
Medelåldern	☐	☐	☒
Kalvvikterna	☐	☒	☐
Reproduktionen	☐	☒	☐

2.1.10 Sammanställt beräkningsunderlag för analys i Älgfrode

Data till Älgfrode

Områdets areal i ha

11713

Målsättning

Antal älgar per 1000 ha

tjur av vuxna

Avskjutning

Antal vuxna tjurar

3

Antal vuxna hondjur

3

Antal kalvar

6

Älgstammens storlek

Antal älgar per 1000 ha

Älgstammens egenskaper

Enligt älgöbs

% tjur av vuxna

Medel 4 år

Medel 3 år

Senaste år

17%

17%

Antal kalvar per vuxet hondjur

47%

56%

100%

Enligt avskjutning

% tjurkalv av alla kalvar

52%

Dödlighet utöver jakt

Antal vuxna tjurar per år

Antal vuxna hondjur per år

Antal kalvar per år *

Rovdjur

Trafik

Övrigt

Bedömd eller beräknad sammansättning enligt Älgfrode antal vid periodens slut (utökad uppgift ej obligatorisk)

	Antal älgar	Beräknad fördelning	Antal älgar/1000 ha	% tjur av vuxna
Tjur				
Ko/kviga				
Kalv				
Summa	0	0%	0,0	

2. NULÄGESBESKRIVNINGAR forts.

2.2 Inventeringar av skogstillståndet inom älgskötselområdet

Uppgifter om skogstillståndet och redovisning av inventeringar enligt föreslagna kvalitetssäkrade metoder.

2.2.1 Fodertillgång och skadeläge på skog enligt Skogsstyrelsens foderprognoser och Äbin inom ÄFot

Fodertillgång och prognos	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Areal ungskog	15000					15300	
RASE (rönn, asp, sälg, ek), andel ytor med förekomst			8%				

Utveckling kommande 5 åren	Ökande	Oförändrad	Minskande
Areal tallfoder	☒	☐	☐

Ange resultat från tre senaste inventeringarna			Medel tre senaste inventeringarna
			18
			52
			48
			15
			1

Övriga uppgifter om skogstillståndet enligt Äbin

Fallar	Årsskada Tall (vinterskador + sommarskador)
Tallar	Andel Tallstammar utan viltskador
Ståndortsanpassning	Andel mager mark föryngrad med tall
RASE	Andel ytor med gynnsam konkurrensstatus
Granar	Årsskada Gran (vinterskador + sommarskador)

2.2.2 Bedömt betetryck i avsaknad av Äbin eller som komplettering till Äbin

För	Tolerabla	För omfattande	2020	2021	2022
Tall	☒	☐			
Gran	☒	☐			
RASE, välj alternativ i lista	Omhändertats istället av:		Välj i lista	Välj i lista	Välj i lista

TOLERABLA

Bedömningen grundar sig på

Uppskattningar

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

Betes skador minskar på samtliga träslag.
Ökad barkgnag/repning av kronkjuvri på gran
Ökad bete på små planter av främst rödgran.

3 Redovisning av skador på gröda

Omfattning	Tolerabla	För omfattande
	☒	☐

Redogörelse för typ av skador och var skadorna har förekommit.

Ansamlning av älg okeon ökar på Råg och på vissa tider.

2. NULÄGESBESKRIVNINGAR forts.

2.4 Redovisning av rapporterade viltolyckor med älg

Vilttrafikolyckorna med älg de senaste 3 åren

År	2019	2020	2021
Älgolyckor inom ÄSO, antal	4	4	2
Tjur, trafikdödad	1	1	1
Hondjur, trafikdödad	1	1	1
Kalv, trafikdödad	1	2	8
Okänd, trafikdödad			
Summa trafikdödade älgar	4	4	2

2.5 Övrig dödlighet

År	2019	2020	2021
Tjur	1	1	
Ko	1	1	1
Kalv	1	1	1
Okänd			
Summa	3	3	2

2.6 Redovisning av rovdjursförekomst och predationstryck

Predation inom ÄSO

Vargrevir	% av reviret som berör ÄSO	Predation i reviret antal	Predation vuxen älg	Predation kalv	Revirets predation i ÄSOt	Predation/ 1000 ha
Sjunde - Årsta	50/50	?				
Summa:						

Björntäthet per 100 000 ha	Antal björnar inom ÄSO	Predation per vuxen björn	Predation vuxen älg	Predation kalv	Björnens predation i ÄSOt	Predation/ 1000 ha

S:a predation:			
----------------	--	--	--

Förutsättningar för ovanstående:

Vargpredationen bör beräknas till 100-140 älgar/revir. I beräkningen utgörs predationen av 82% kalv och 18% vuxna.

Björnpredationen bör beräknas till ca 7 älgar per vuxen björn. I beräkningen utgörs predationen av 93% kalv och 7% vuxna.

Andelen vuxen björn utgör 50% i beräkningen.

3. SAMMANFATTNING MÅL OCH NULÄGE

	Mål	Nuläge	Trend	Åtgärdsförslag
Vinterstam, älgar per 1000ha registrerad jaktareal	6,5	6,5	Välj i lista ▼	
Vinterstam, antal älgar totalt inom ÄSO			Välj i lista ▼	
Andel tjur av vuxna i älgöbs	35	17%	Välj i lista ▼	
Antal kalvar per hondjur i älgöbs	0,7	0,56	Välj i lista ▼	
Kalvandel i avskjutning	50	54%	Välj i lista ▼	
Slaktvikter kalv (kg)	60	18	Välj i lista ▼	
Färska skador tallar/produktionstammar, max	5	10	Välj i lista ▼	Ökad Kalvandel.
Andel ytor med gynnsam konkurrensstatus			Välj i lista ▼	
Fodersituation enligt foderprognos			Välj i lista ▼	
Älgolyckor inom ÄSO, antal totalt		6	Välj i lista ▼	
Övrig dödlighet, antal älgar inom ÄSO			Välj i lista ▼	
Preddation, antal älgar inom ÄSO			Välj i lista ▼	

4. HANDLINGSPLAN FRÅN NULÄGE TILL MÅLUPPFYLLNAD

4.1 Avskjutning för älgskötselområdet

År	2022	2023	2024
Tjur	3	3	3
Hondjur	3	3	3
Kalv	6	6	6
Antal älgar totalt	12	12	12
Andel tjur av vuxna (%)	50	50	50
Andel kalv av total avskjutning (%)	50	50	50
Areal (ha för respektive år)			
Totalt per 1000 ha	1	1	1

Avskjutning baseras på:

- Beräkningsmodell Älgfrode (bifogas)
- Annan beräkning/förslag (bifogas)

Örtivering för avvikelser jämfört med beräkningsmodellens förslag

4.2 Planerade inventeringar

År	2022	2023	2024
Äbin	☐	☒	☐
Spillningsinventering	☐	☐	☐
Flyginventering	☐	☐	☒
Avskjutningsstatistik	☒	☒	☒
Älgöbs	☒	☒	☒
Kalvvikter	☒	☒	☒
Foderprognoser	☐	☐	☐

Kommentarer

5. ÖVRIGT

5.1 Redogörelse för samråd och förankringsprocessen inom äso.

Denna älgskötselplan har utformats i samråd med berörda fastighetsägare och jakträttshavare.

Redovisning i ASD-Styrelsen

[Handwritten signature]

Företrädare för älgskötselområdet

HANS J. STOLKENSTRÖM

Namnförtydligande

Datum:

Älgskötselplanen tillstyrks av älgförvaltningsgruppen

Älgskötselplanen tillstyrks inte av älgförvaltningsgruppen

För älgförvaltningsgruppen

namnförtydligande

Motivering eller avvikande mening

5.2 Bilagor

RÄKNESKIVOR
KOMMENTAR.

KOMMENTARER: Älgskötselplan Berga-Länna 2022-2024

Det är sorgligt att föryngringsprocenten nu har sjunkit till ca 0,5/ hondjur. Vi har nu en stor vuxen älgstam som inte lyckas producera kalvar av många olika skäl.

Vi får en åldrande älgstam och nu tillkommer rovdjursproblematiken samt en kanske ökande kronhjortstam. Vi har kraftigt ökat avskjutningen på kronhjort och vårt mål är samma antal kronhjort som älg i vinterstam. Om vi lyckas är högst oklart.

Slutsatsen är nog att vi måste i ännu högre grad anpassa avskjutningen till hur stammarna utvecklas, skulle älgkorna ett år återgå till 1 kalv/hondjur blir det plötsligt älgexplosion och ökar vargpredationen så blir det tvärtom.

Vårt mål är att regelbundet (ca 3:e år) göra en helikopterinventering. Förhoppningsvis så kommer den ökande tallandelen att på sikt förbättra fodertillgången för allt vilt.

ÄLGSNURRA BERGA/LÄNNA

Berga-Länna ÄSK

2022-24

		2022	2023	2024
Areal	11.700 ha			
Äg/ha vinterstam		6,5	6,5	6,5
antal älgar		76	76	76
Tjur %		40%	40%	40%
antal tjur		30	30	30
antal kor		35	35	35
% föryngring	0,50% antal	16	16	16
Avskjutning vuxna		6	6	6
Avskjutning kalv		6	6	6
Trafik/olyckor		3	3	3
Rovdjur		1	1	1
Avskjutning/1000 ha		1	1	1